

Слово, моя ти єдина зброе...

*До 150-річчя від дня народження Лесі Українки,
видатної української письменниці
і громадської діячки*

Слово про Лесю Українку

**Леся Українка
(1871 – 1913)**

Від часу Шевченківського "Поховайте та вставайте, кайдани порвіте" Україна не чула такого сильного, гарячого та поетичного слова, як із уст сеї слабосилої, хворої дівчини.

Україна, на наш погляд, нині не має поета, що міг силою і різносторонністю свого таланту зрівнятися з Лесею Українкою.

Її талант — ліричний, але не вузько суб'єктивний: їй удаються й епічні, і драматичні форми, але тільки тоді, коли вони являються тільки формами її могутньої лірики.

Іван Франко

Щоб слово завжди було звучним і влучним, мов піка стрімка

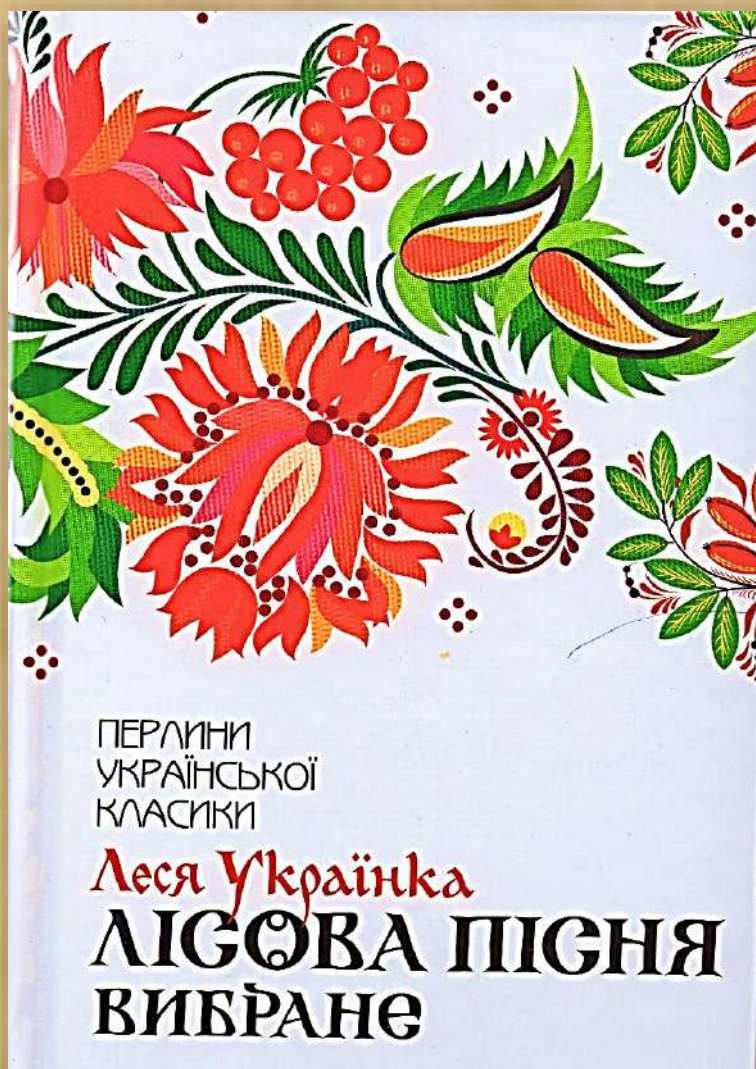

Літературна освіта майбутньої української письменниці розпочалась ще у ранньому дитинстві. Змалку мати письменниці, теж відома українська літераторка, Олена Пчілка, привчала легку на навчання доньку до глибокого, вдумливого читання класиків європейської та вітчизняної літератури: творів В. Гюго, В. Гете, А. Мюссе, О. Пушкіна, а також М. Вовчка, П. Куліша, багатьох інших відомих письменників.

Завдяки такому підходу творчі здібності Лесі росли на очах: у дванадцять років дівчинка створювала перші свої поезії, а у сімнадцять – вже заявляла про себе як гідна уваги поетеса. Значний вклад у розвиток письменницьких здібностей Л. Українки вніс її дядько, видатний український літературознавець, історик та філософ М.П. Драгоманов. Завдяки його активному впливу молода дівчина багато уваги приділяла засвоєнню іноземних мов, що дало їй змогу просунутись далеко уперед у вивченні європейських художніх джерел та літературних традицій. У подальшому Леся Українка щиро радила усім своїм колегам не нехтувати вивченням іноземних мов як важливим фактором професійного зростання письменника.

82-1(477)

У 45

Українка Л. Лісова пісня. Вибране / Л. Українка. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2019. – 352 с. – (Перлини української класики).

Видання увібрало до себе найвідоміші поетичні та драматичні твори нашої великої співвітчизниці. Перлиною збірки є поетична драма-феєрія «Лісова пісня», створена Лесею Українкою у 1911 р. під впливом найкращих зразків європейської драматургічної спадщини. До книги також увійшли відомі поезії та драматичні поеми: «Одержима», «Кассандра», «Бояриня», «Оргія». Усі вони з'явилися на світ під впливом складних особистих вражень та переживань письменниці і являють собою етапи короткого, але такого багатого на події життя талановитої жінки.

Для усіх, хто цікавиться творчістю Лесі Українки.

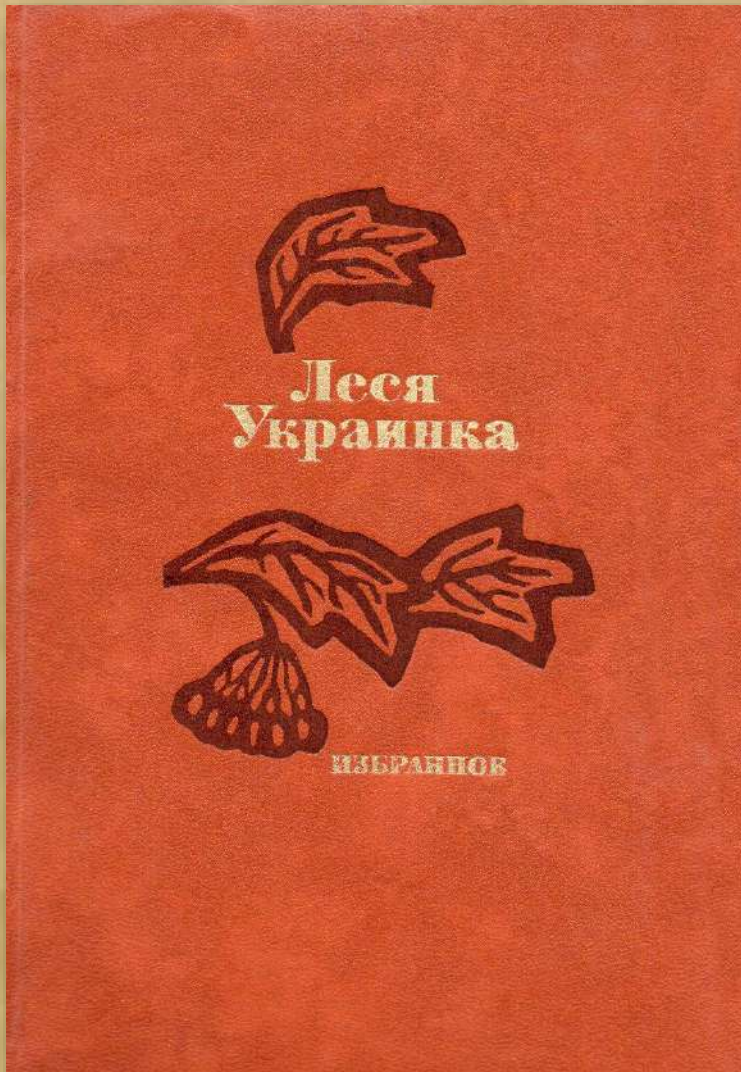
82-1(477)

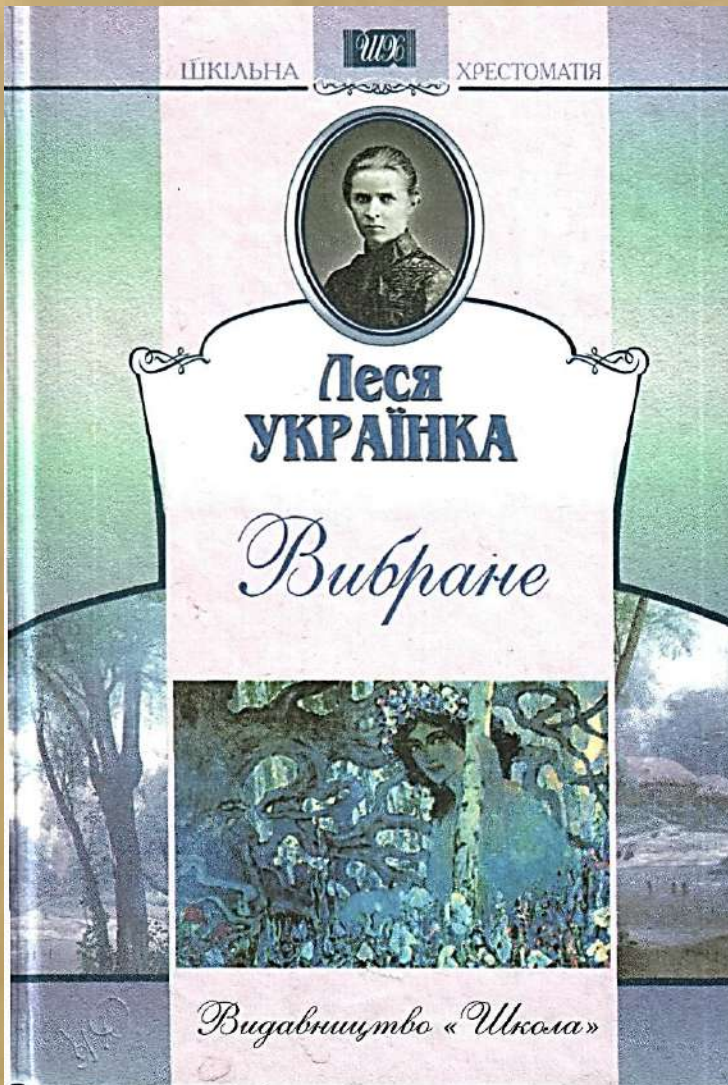
У 45

Украинка Л. Избранное : пер. с укр. / Л. Украинка. – Москва : Художественная литература, 1971. – 776 с.

Видання представляє собою переклади російською мовою поетичних та драматичних творів видатної української письменниці. Російськомовні переклади ліричної поезії, драматичних творів, поем, легенд та нарисів належать різним майстрам літературного слова, що робить збірку цікавою з точки зору особистого сприйняття української класики і різноманітності її подачі іншою мовою.

Для широкого кола читачів.

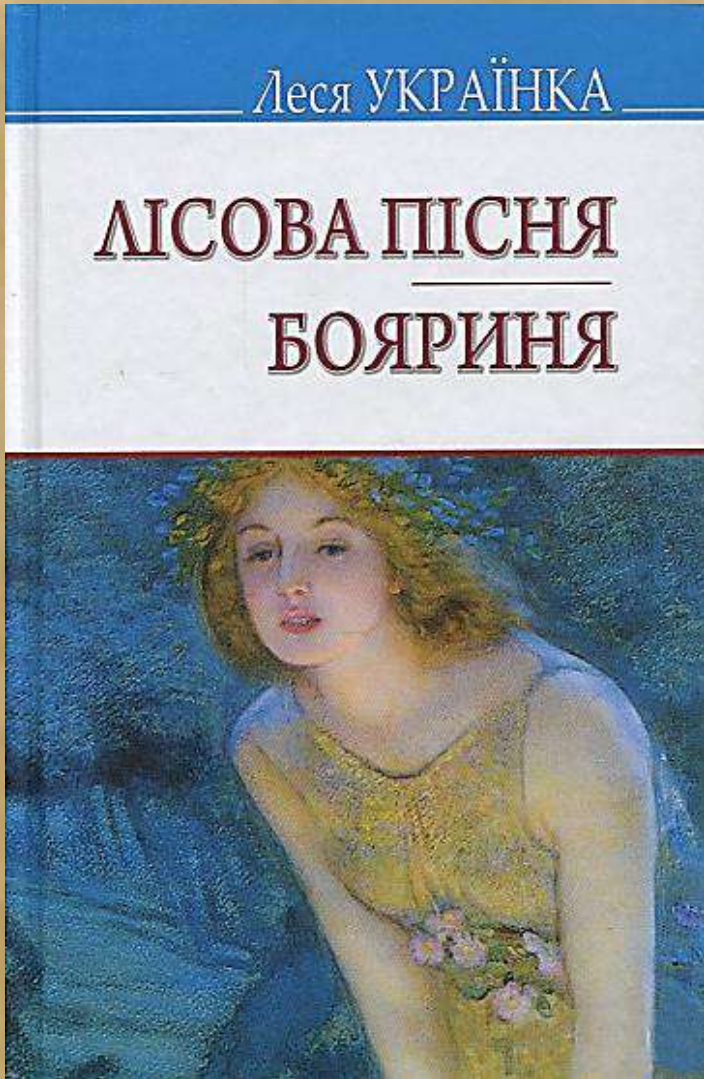
84(4Укр)1
У 45

Українка Л. Вибране : для середнього та старшого шкільного віку / Л. Українка. – Київ : Школа, 2003. – 368 с. – (Шкільна хрестоматія).

До хрестоматії увійшли вибрані твори Лесі Українки: поезія, поеми, проза, драми. Видання включає науково-методичний «Додаток до прочитаного», який містить біографічні і літературознавчі матеріали, що покликані допомогти читачеві більш ґрунтовно вивчати життєвий і творчий шлях письменниці, а також надано орієнтовні теми творів, рефератів, усних доповідей і тезові плани до них.

Для усіх, хто цікавиться життям та творчістю видатної української поетеси, письменниці, драматургині.

82-1(477)

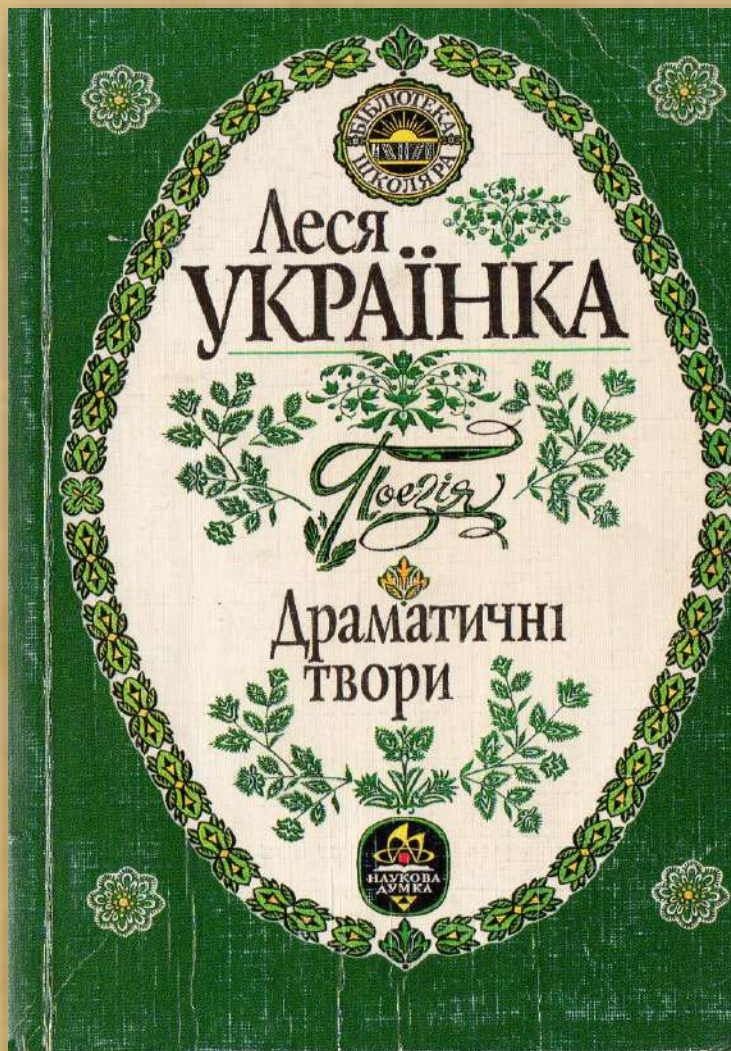
У 45

Українка Л. Лісова пісня. Бояриня : [п'єси] / Л. Українка. – Київ : Знання, 2018. – 192 с. – (Скарби).

Збірка творів класика української літератури Лесі Українки вміщує два відомих драматургічних твори: драму-феєрію «Лісова пісня» і патріотично-феміністичну поему «Бояриня», яку письменниця створила лише за три дні. Лірична поема «Лісова пісня» визнана літературним шедевром світового значення. Поема «Бояриня» – це єдиний твір Українки, який побудований на історичному матеріалі. Він має глибокий патріотичний підтекст і підіймає проблеми, які є актуальними і по сьогодні.

Для широкого кола читачів.

У2

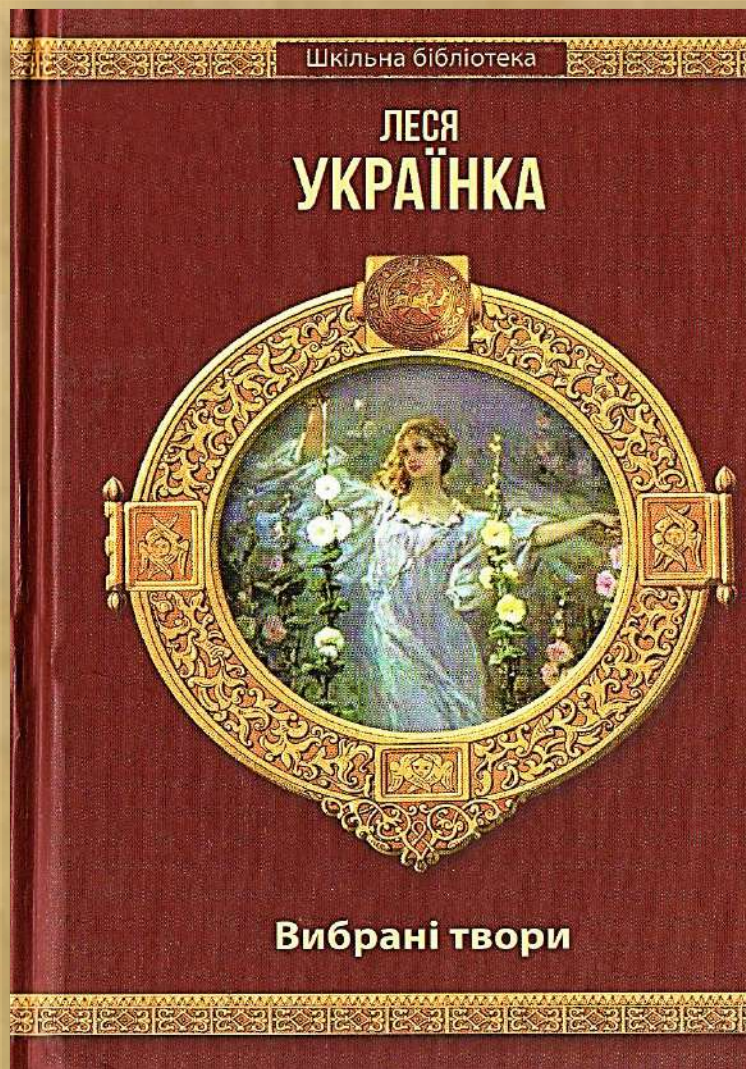
У 45

Українка Л. Поезія. Драматичні твори / Л. Українка. – Київ : Наукова думка, 1999. – 384 с. – (Бібліотека школяра).

Книга вміщує кращі поетичні та драматичні твори письменниці: «Давня казка», «Лісова пісня», «Одержима», «Оргія», «Бояриня», «В катакомбах». Представлено найвідоміші поезії Лесі Українки, в яких вона виявила себе не тільки як тонкий лірик, а й поетеса із принциповою громадянською позицією.

Видання призначене для усіх, хто цікавиться класичною українською літературою.

84(4Укр)1

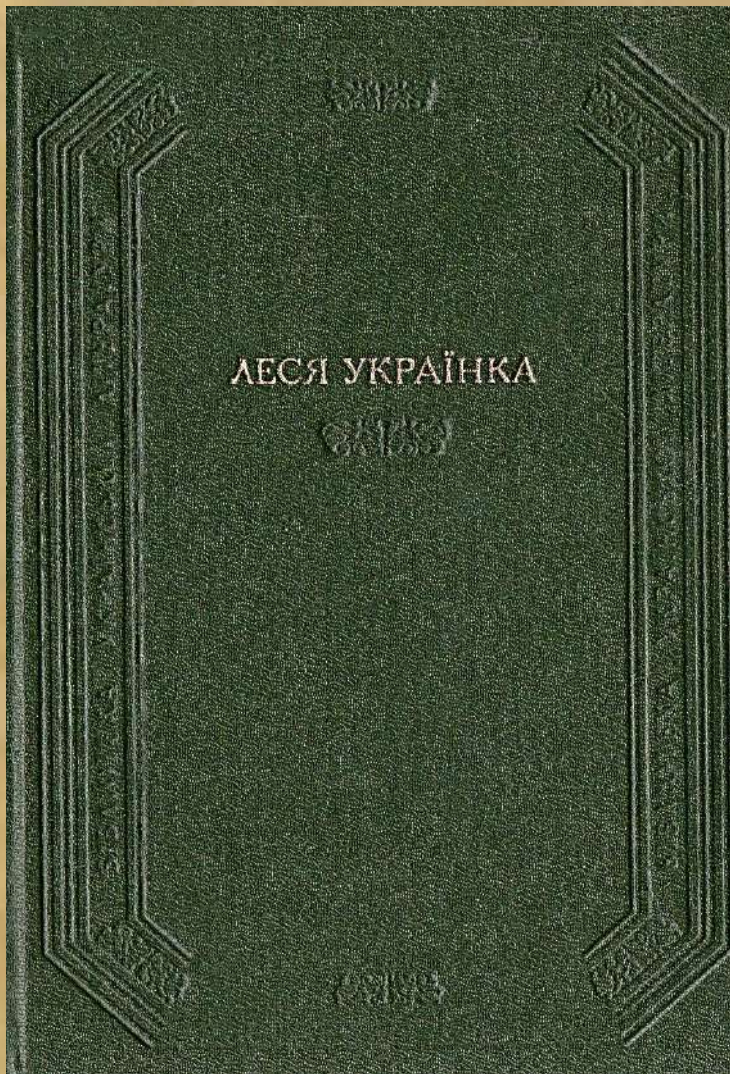
У 45

**Українка Л. Вибрані твори / Л. Українка. – Київ :
Шанс, 2013. – 512 с. – (Шкільна бібліотека).**

До видання увійшли поезії та драматичні твори Лесі Українки. Крім найвідоміших віршів та найкращих драматичних творів («Бояриня», «Одержима», «Лісова пісня», «Камінний господар», «Кассандра») видання містить поетичну поему «Давня казка». До художніх текстів подано передмову, яка висвітлює життя і творчість письменниці. Наприкінці видання є примітки до кожного твору, покликані полегшити сприймання тексту.

Книга буде цікавою усім, хто не байдужий до творчості видатної української письменниці.

82-3(477)

У 45

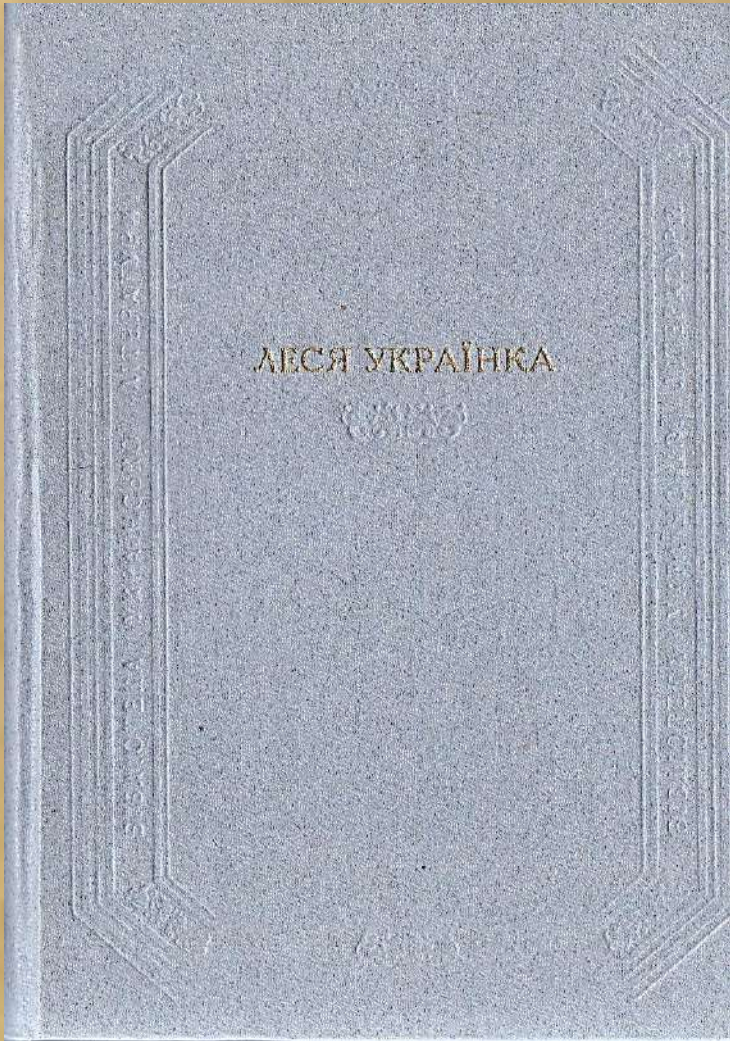
Українка Л. Твори : в 2 т. / Л. Українка. – Київ : Наукова думка, 1986–1987. – (Бібліотека української літератури. Дожовтнева українська література).

Т. 1 : Поетичні твори. Драматичні твори / під ред. І. О. Дзевєрін. – 1986. – 605 с.

Двотомник вміщує до себе збірки поезій та драматичних творів видатної української поетеси, написані у різні роки її життя. У другому томі видання представлено кращі драматичні твори Лесі Українки: «Лісова пісня», «Камінний господар», «Адвокат Мартіан», «Оргія», «Руфін і Прісцилла», та інші.

Для широкого кола читачів.

82-3(477)

У 45

Українка Л. Твори : в 2 т. / Л. Українка. – Київ : Наукова думка, 1986-1987. – (Бібліотека української літератури. Дожовтнева українська література).

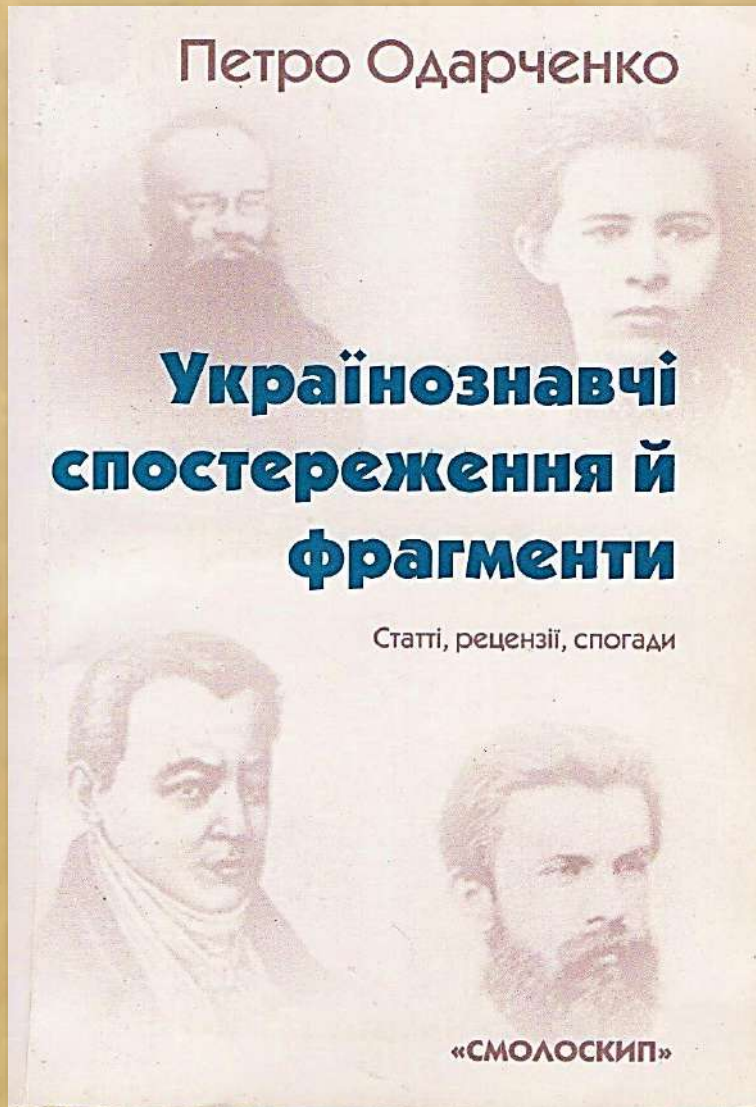
Т. 2 : Драматичні твори / під ред. І. О. Дзеверін. – 1987. – 724 с.

Двотомник вміщує до себе збірки поезій та драматичних творів видатної української поетеси, написані у різні роки її життя. У другому томі видання представлено кращі драматичні твори Лесі Українки: «Лісова пісня», «Камінний господар», «Адвокат Мартіан», «Оргія», «Руфін і Прісцилла», та інші.

Для широкого кола читачів.

83.3(4Укр)

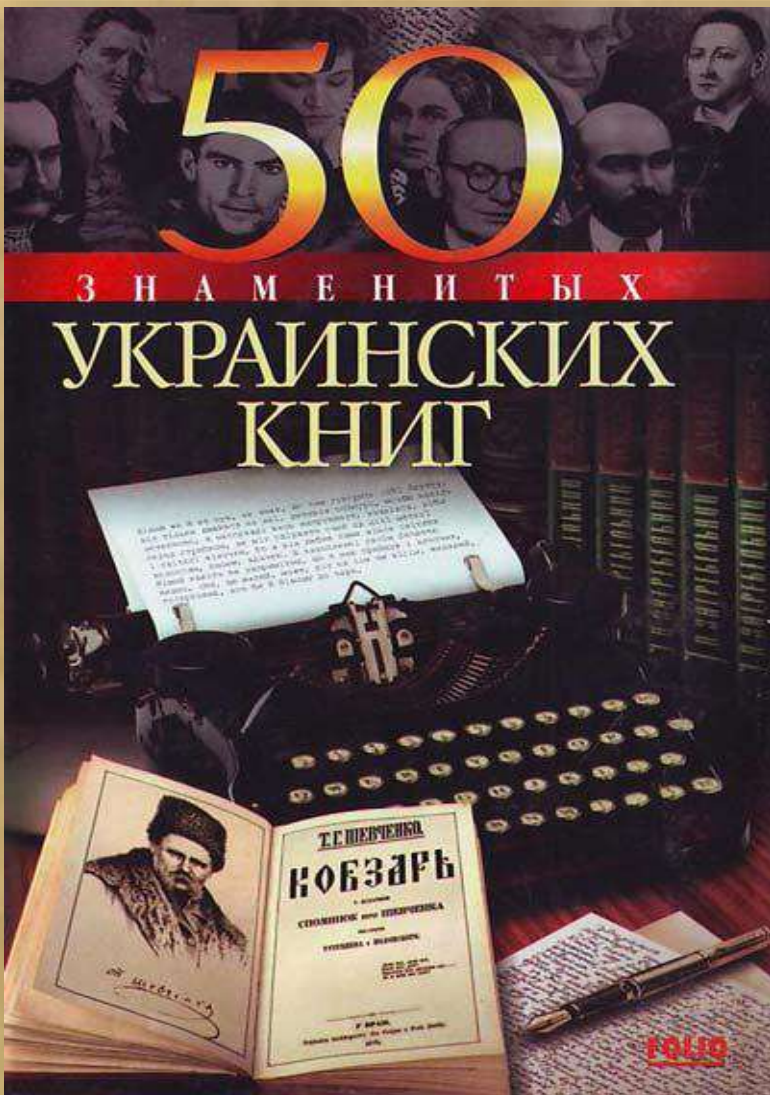
О-40

Одарченко П. Українознавчі спостереження й фрагменти : статті, рецензії, спогади / П. Одарченко. – Київ : Смолоскип, 2020. – 196 с.

Петро Одарченко, відомий український вчений-мовознавець, критик, педагог, представник діаспори. Його книга представляє статті та нариси про видатних українських письменників, науковців і громадсько-політичних діячів, наукові розвідки з фольклору та етнографії, мовознавства, а також нотатки мемуарного характеру. Перша частина книги містить дві глави, які присвячені особистості Лесі Українки та її літературній спадщині. Одна з них розглядає особливості літературної освіти видатної жінки, а інша – це критичний аналіз нових російськомовних перекладів творчості письменниці.

Для літературознавців, викладачів філологічних факультетів вищих закладів освіти та усіх, хто цікавиться класичною та сучасною українською літературою.

83.3(4 Укр)

П 99

Леся Українка. Драма-феєрія «Лесная песня» (1911). Жизнь. Судьба. Творчество // 50 знаменитых украинских книг / В. П. Андрусенко [и др.]. – Харьков : Фолио, 2004. – С. 110–125. – (100 знаменитых).

Замітка зі збірки популярної серії «50 знаменитих» присвячена найвідомішому твору видатної української поетеси – віршованій драмі-феєрії «Лісова пісня». Представлено ємну біографію славетної жінки, нарис про розвиток драматичної поеми в українській літературі та хрестоматійний переказ змісту самого твору.

Для широкого кола читачів.

*Анатоль Костенко***Леся
Українка****83.3(4Укр)1
К 72**

Костенко А. Леся Українка / А. Костенко ; упоряд. В. П. Сичевський. – Київ : А.С.К., 2006. – 512 с. – (Життя видатних людей).

Книга відомого українського письменника і літературознавця Анатоля Костенка – це своєрідна подорож по місцях, які зберігають спогади про перебування найталановитішої жінки в українській літературі. На основі листування поетеси, інших документальних джерел автор веде послідовну розповідь про важливі та цікаві віхи з її життя. Разом із письменницею читач помандрує заплутаними шляхами української землі, Європи та Єгипту, познайомиться із деякими сторінками з життя багатьох відомих особистостей того часу, дізнається, які події та обставини примусили крихку хвору жінку обрати для себе невгамовну долю поета-громадянина.

Видання розраховано на широке коло читачів.

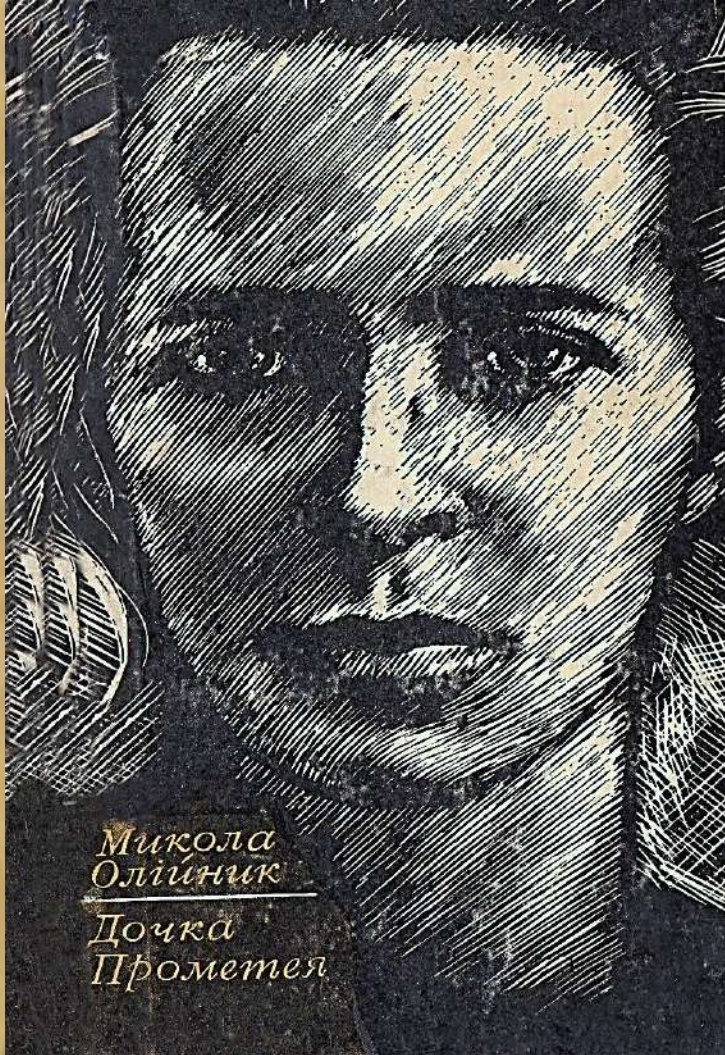
82-3(477)

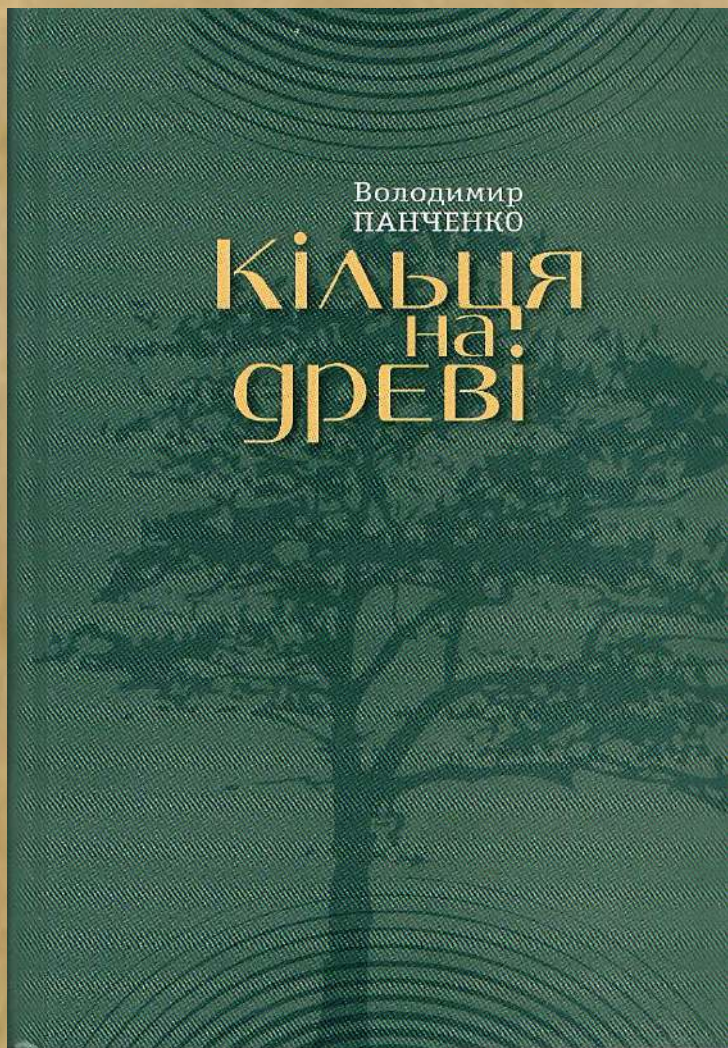
О-54

**Олійник М. Дочка Прометейя : діалогія / М. Олійник. –
Київ : Дніпро, 1971. – 276 с.**

Художня діалогія відомого українського письменника Миколи Олійника складається з двох пов'язаних між собою повістей. Перша з них, «Леся», розповідає про дитячі роки майбутньої поетеси, а друга частина – повість «Одержима» – присвячена творчому становленню найвідомішої жінки в українській літературі. Окрему увагу автор приділяє особистим відносинам поетеси, а саме – змалюванню трагічного кохання Лесі Українки до відомого громадського діяча другої половини ХІХ століття Сергія Мержинського.

Для широкого кола читачів, та усіх, хто цікавиться постаттю видатної української поетеси.

82.09

П 16

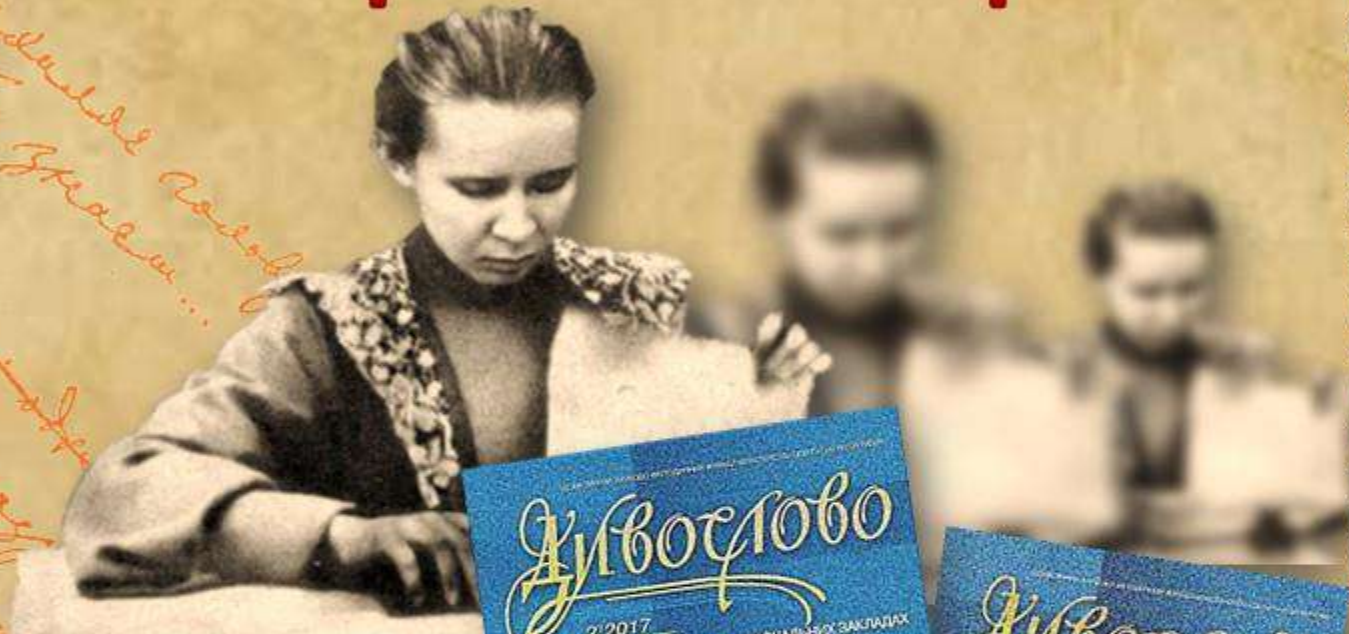
Панченко В. Триптих про Лесю Українку // Кільця на дереві / В. Панченко. – Київ : Видавництво Клію, 2015. – С. 12–54.

Володимир Панченко, сучасний український літературознавець, у своїй книзі розглядає творчу спадщину українських митців художнього слова. Постать Лесі Українки займає особливе місце у ряду славетних імен українського літературного дерева, тому саме її письменницьким напрацюванням автор присвятив першу частину свого літературознавчого дослідження. Ним було зосереджено увагу на трьох драматичних творах письменниці: філософській п'єсі «Руфін і Прісцилла», яка на думку автора є найзагадковішим твором Українки, патріотично-феміністичній поемі «Бояриня» та драматичній поемі «Оргія». Детальному аналізу самих п'єс передують докладна історія їхнього написання, розглядаються філософські погляди письменниці, які вплинули на їх створення.

Для літературознавців, викладачів філологічних факультетів закладів вищої освіти, усіх, хто поглиблено цікавиться історією української літератури XIX століття.

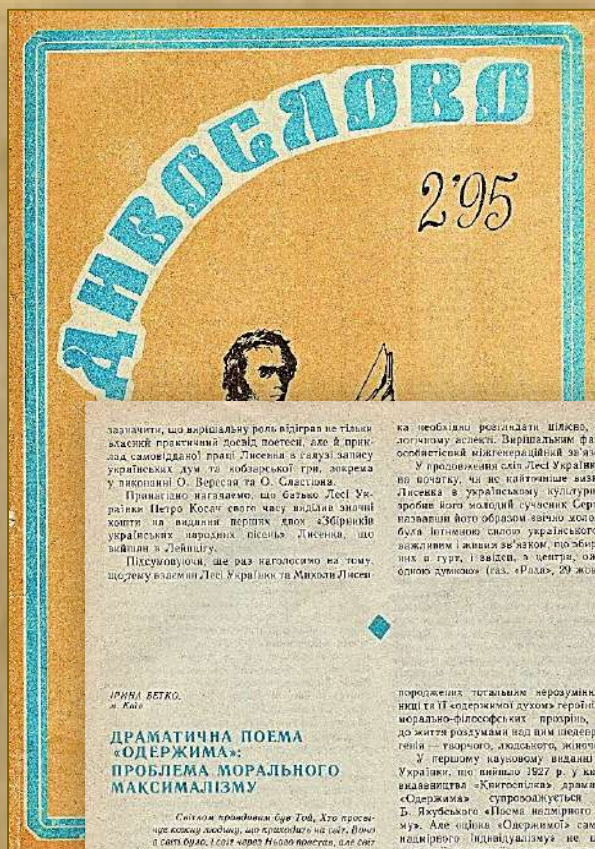
Періодичні видання про життя та творчість Лесі Українки

Handwritten text in cursive script, likely Ukrainian, covering the background of the image.

Бетко І. Драматична поема «Одержима»: проблема морального максималізму / І. Бетко // Дивослово. – 1995. – № 2. – С. 19–21.

Авторка замітки досліджує біографічні передумови написання однієї з найвідоміших поетичних драм Лесі Українки – поеми «Одержима» та робить її аналіз. Твір, написаний у найбільш напружений період особистого життя письменниці, глибоко пов'язаний із її стосунками з відомим українським громадським діячем – Сергієм Мержинським. Поема «Одержима», яка висловлює національні, етичні, філософські та духовні погляди Українки, одночасно представляє собою один із багатьох «біблійних» творів письменниці. На думку ж самої авторки статті, у поемі «Одержима» Леся Українка розглядає усім відому євангельську історію через призму жіночого світосприйняття. Для дослідників літературної спадщини Лесі Українки та усіх, хто цікавиться творчістю письменниці.

завдання, що архаїчну роль відіграв не тільки власний графічний досвід поетеси, але й приклад самої давньої праці Лисенки в галузі запису українських дум та кобзарської гри, зокрема у творчості О. Вересія та О. Савицької.

Привабило нагадати, що батько Лесі Українки Петро Косач свого часу видав знаменні хопоти на видання перших друків «Збірників українських народних пісень» Лисенки, що вийшли в Дніпрошу.

Післямовуючи, ще раз нагадалимо на тему, щодену в нас: «Лесі Українці та Михайлу Лисенку

ка необхідно розглянути ширше, в культурологічному аспекті. Вирішальним фактором тут є особистісні відносини Лесі з батьком.

У предмові до своїх дум Українки, написаних на початку, чи не найтісніше знайомства з Лисенкою в українському культурному процесі зробив його молодий сучасник Сергій Бірюков, назвавши його образом «найвищої людини, що була поточною самою українською рукою, його величчям і життям звичком, що збирала порцієнок в гурті, і віддала з центра, оживляючи всіх одною думкою» (газ. «Рада», 29 жовтня 1912 р.).

порочених, деталіючи героїчними писемничі та її «одержимий духом» герарій, до глибини морально-філософських пропрієв, дивакиних до життя роздумами над ним шевером Лисенкого гений — творчого, адекватного, живого.

У першому науковому виданні творів Лесі Українки, що вийшло 1927 р. у хмельській філії видавництва «Крилатий кінь», драматична поема «Одержима» супроводжується передмовою Б. Якубського «Поема нещирого індивідуалізму». Але епіка «Одержимий» саме як «воєни нещирого» індивідуалізму не перейшла до наступної редакції, залишившись неопублікованою й самото в тому справедливої критики. З історичної відстані спогодення концепція Б. Якубського видається не так безпідставною — бо «Одержимий» позначена «карміло індивідуалізму» Л. Лисенки, гени, і Лисенки адмі — як неповною. Після унікального дослідження аналізує те, що потребувало найважливішого осмислення й усвідомлення: органічна частинність Лесі Українки надавати своєму «владарю» індивідуалізму, не зупиняючись на межі виразу, а й загальнолюдського резонансу. Так, бачилося переказати «власне кохання», повсютні драматично-епічні, у творчій самості Лесі Українки, виявляючи образ-символ Христа в моменті його найбільших випробувань — терпіння у Гетсиманському саду й Різдві в'їття.

Чи не найбільшій підразнює «Одержимий» як літературно-художнього феномена — бачиться в тому, що будучи твором найскромніших інтимних індуїаліста, ця драматична поема відпочиває органічно вписується в контекст загальноєвропейського літературного процесу своєї епохи: «Мирно не увійти перш ніж той спав і вельможного інтересу до біблїї, жінки користувалася література переважно на рубежі XIX — XX ст. Гострі актуальність біблійної тематики і проблематики у той період становилася різноманітними впливами — духовно-світотворчій, соціально-

ІРИНА БЕТКО.
— Хмель

ДРАМАТИЧНА ПОЕМА «ОДЕРЖИМА»: ПРОБЛЕМА МОРАЛЬНОГО МАКСИМАЛІЗМУ

*Світлом правди ми б'ємо Той, хто просить
ще когось кохати, що приходить на світ, вийти
п світу було. І світ через нього помер, але світ
на нього. Навіть до свого. Воно прийшло — та
світ обійняло. Його.*
(Білетка від Івони, кн. 1, в. 9—11)

Другого висотки «врані» любовної поєми пишеться, коли кохання відбувалося. Якщо це так, то драматична поема Лесі Українки «Одержима» наближає до тих онтологічних аспекти відчуття, що народжуються певничою об'єктивному — поза мислями та прошвами, не керуючись логікою здорового глузду. А саме: на хвилі найбільшого відчуження чи найбільшого розчужування.

Втім, Лисенка «Одержима» — вилитий і серед кохання. Адже за імен творчої стоїть, коли кохання, про яке мило сказати словами Олександра Олесь: «З журбою радість, обивалась. Безжурне щастя в осміяній відчай дроздів, а нікому ні слава, ні близькість».

Твір, датований 18 січня 1901 року. Отже, з тієї стражданої змивовні волі, як «Одержимий» як одному «врані» поєма, з глибоким «врані» Лисенки, думи, коло смертного «врані» Сергія Мержинського, як не мисли в ста років. Та про «Одержимий» поєма написана стільки, що звичайній перелік авторів і назв їхніх студій, ледве не перебіжить обсягу самої драматичної поеми. Далі ми судитимемо найкращий: від висвітлення.

Дивослово

УКРАЇНЬСЬКА МОВА Й ЛІТЕРАТУРА В НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

14

Віктор ГУМЕНЮК,
доктор філософських наук,
м. Сімферополь

Титові вене зв'язування поетеси з дитячим літ., це в часі листопада-листоградського, введено вилучили з театральних програм, вказавши на її національну обраність і «вигук» міфології, і політичну фантасмагорію, як унікальну проявленість до народних гор та обид, у численних драматичних виставах. Підтвердженням цієї думки є згадка в автобіографічному творі «Пічка з серцем і душою, або наша карюха, раянська» — Леся Українка. Про це майже нічого не сказано.

Однак, середньовічний мистецтвознавство дуже рідко. «Пічка з серцем» — як образова М.Зарок, — а дитячих забав — а «Пічка з серцем», що акцентує увагу на драматичній історії життя, та з тим, що дитячий мистецтвознавство, про яке читався в творі «Мир» («У дитині і любов» (4: 382)). У спогадах людей із майже повного відсутності творчості, особливо мистецтва, наводило в інших записаних спогадах української творчості, в тому числі і в творі «Пічка з серцем і душою, або наша карюха, раянська» (Важко). Цей мистецтвознавець, який у своїх спогадах і в інших своїх творах, як і в інших творі «Пічка з серцем і душою, або наша карюха, раянська» (Важко). Цей мистецтвознавець, який у своїх спогадах і в інших своїх творах, як і в інших творі «Пічка з серцем і душою, або наша карюха, раянська» (Важко).

Літературознавство і критика

ЛЕСЯ УКРАЇНКА І ТЕАТР

Що стосується театру, то він, як і в інших творі «Пічка з серцем і душою, або наша карюха, раянська» (Важко). Цей мистецтвознавець, який у своїх спогадах і в інших своїх творах, як і в інших творі «Пічка з серцем і душою, або наша карюха, раянська» (Важко).

Гуменюк В. Леся Українка і театр / В. Гуменюк // Дивослово. — 2003 — № 2. — С. 14–17.

У публікації досліджуються біографічні витoki театральних зацікавлень Лесі Українки. Автор розповідає про дитячі забави майбутньої поетеси, пов'язані з театром, участь у домашніх виставах, які влаштовувала у своєму будинку мати Лесі, відома українська письменниця Олена Пчілка. Також ведеться розповідь про жвавий інтерес Українки до театру: де б вона не була, письменниця завжди знаходила час та сили завітати до місцевого театру, щоб познайомитись із особливостями тамтешнього театрального життя. Значне місце приділяється вивченню Лесею Українкою європейського театрального мистецтва, задля чого вона серйозно знайомиться із французькими театральними традиціями. Приділено увагу внеску письменниці у процес розвитку українського національного театру.

Для дослідників творчості Лесі Українки та усіх, хто цікавиться багатогранним талантом видатної української письменниці.

Дивослово

2'2016

УКРАЇНСЬКА МОВА Й ЛІТЕРАТУРА В НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

у номері:

Формування морфологічної компетентності учнів 5-7 класів

Леся Українка:

ЛЕСЯ УКРАЇНКА:

НАУКОВЕ ПИЗНАННЯ І МЕТОДИЧНЕ ОПРАЦЮВАННЯ

Диво

2'2016 Висвітлена ПРОКІПЦЬ, Оксана Іванівна, кандидат педагогічних наук, викладач Львівського ЦНТТО

«ЛІСОВА ПІСНЯ» ЛЕСІ УКРАЇНКИ: У ПОШУКАХ ДЖЕРЕЛ І ПРОТОТИПІВ

Журнал № 2'2016

На сторінках цього збірника публікуються наукові статті, які стосуються формування морфологічної компетентності учнів 5-7 класів.

Життя і творчість Лесі Українки пов'язані з лісовою тематикою. Це відображено в її поезії, драмах, повістях. Лісові образи в її творчості мають глибоке естетичне та філософське значення. У статті розглядаються джерела і прототипи лісових образів у творчості Лесі Українки.

Лісові образи в творчості Лесі Українки мають глибоке естетичне та філософське значення. У статті розглядаються джерела і прототипи лісових образів у творчості Лесі Українки.

У статті розглядаються джерела і прототипи лісових образів у творчості Лесі Українки. Авторка аналізує лісові образи в поезії, драмах та повістях Лесі Українки.

Лісові образи в творчості Лесі Українки мають глибоке естетичне та філософське значення. У статті розглядаються джерела і прототипи лісових образів у творчості Лесі Українки.

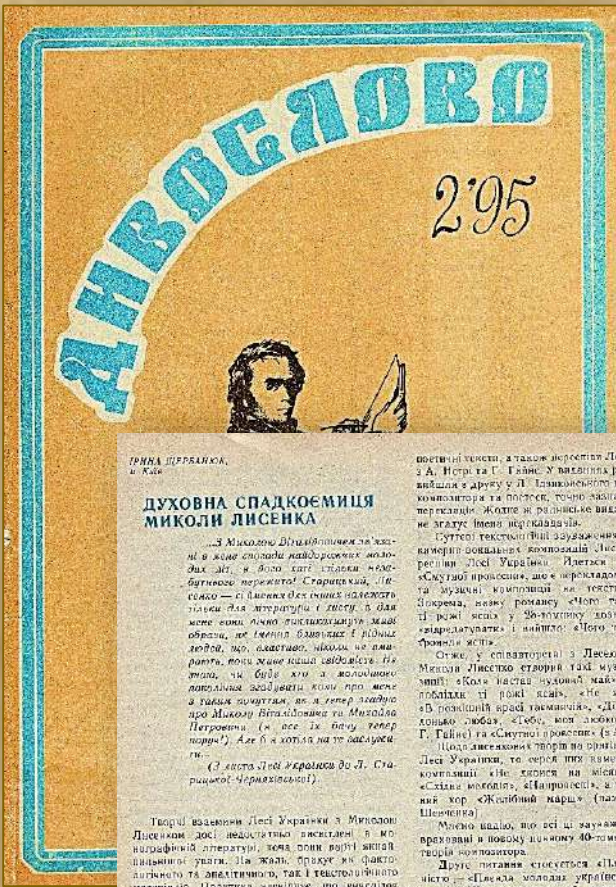
Прокіп В. «Лісова пісня» Лесі Українки: у пошуках джерел і прототипів / В. Прокіп // Дивослово. – 2016. – № 2. – С. 18–21.

На основі чорнового автографа драми-феєрії «Лісова пісня» та листів письменниці авторка публікації веде пошук джерела даного твору, намагається встановити прототипи його провідних героїв. Читача відсилають до славнозвісної «Антигони», драми давньогрецького драматурга Софокла, чия письменницька спадщина справила неабиякий вплив на творчість української поетеси. Авторкою наведено суттєві паралелі між двома творами і таким чином об'єднано їх спільним ідейним змістом. Наведено історичні передумови написання драми «Лісова пісня», а саме – побутові стосунки, що склалися на той час у родині Лесі Українки і вплинули на характер твору. На основі цих спостережень будуються догадки щодо автобіографічності найвідомішої поетичної драми української письменниці.

Для філологів-україністів та усіх, хто цікавиться творчістю Лесі Українки.

Щербанюк І. Духовна спадкоємиця Миколи Лисенка / І. Щербанюк // Дивослово. – 1995. – № 2. – С. 17–19.

Публікацію присвячено творчим взаєминам Лесі Українки із видатним українським композитором Миколою Лисенком. Автором розглядаються питання визначення достовірності камерно-вокальних творів Миколи Лисенка на оригінальні тексти Лесі Українки та її переклади, співпраця Миколи Лисенка із письменницею в сфері фольклористики, діяльність літературного гуртка «Плеяда молодих літераторів» під керівництвом Миколи Лисенка, Михайла Старицького та Олени Пчілки, однією з учасниць якого була і Леся Українка.

Для дослідників життєвого шляху Лесі Українки, а також усіх шанувальників творчості письменниці.

ІРИНА ЩЕРБАНЮК,
и Київ

ДУХОВНА СПАДКОЄМИЦЯ МИКОЛИ ЛИСЕНКА

...З Миколою Віталійовичем та жін-
ки в жові сподоби надбровних мо-
лодіх млі, и дога кінці спадки неба-
житного пережити! Старичий, Лисен-
ко — з Лисенка дестинційна нелестя,
також для авторів та дитини і дав
мне сими личио лисенківською жва-
вляю, де Гейне і Шеллер і рідніх
людей, що, охватує, ніколи не зми-
рають, поки живе наша земля. Ві-
талий, чи буде хто з лисенківською
літературою, коли про мене
згадка згадує, як я говорю людині
про Миколу Віталійовича та Михайла
Петровича (я все їх бачу тепер
порні), Але й я хотів на те дивитися
ти...

(З листа Лесі Українки до Л. Ста-
рицької, Чернівці, 1904)

Творчі взаємини Лесі Українки з Миколою
Лисенком досі лишилися не досліджені з на-
двірною операцією, хоча вони були важли-
вими етапами її життя. Це жваві, працьовиті факто-
логічно та аналітично, такі і творчі взаємини
матеріалів. Проте, зважаючи, що висловлю-
ючи, створюючи і своїм життям, лисенків-
ська творчість була однією з найважливі-
ших творчих Лесі Українки, або інші факто-
графічні описання.

Нині стаття є лише початком роздуму цієї
теми, зокрема, така картина:

...впродовж літературно-художнього життя Миколи Лисенка на
спадкоємиці Лесі Українки та її переклада-
чів, зокрема в гуртку «Плеяда», літературно-художній
а також творчій діяльності Лесі Українки та її переклада-
чів, зокрема в гуртку «Плеяда».

Засвоєння перше питання, чи не можна по-
казати про «Лесю» сповіст 20-тих років видання
творів Лисенка, які готувалися в 1950-ті рр. і до
сьогодні залишаються єдиним. Це у своїх не-
дослідженому аналізі, зокрема це зазначає, ми-
багато багато, зокрема значної цінності. Зокрема,
з якого було відлучено, оскільки, як відомо, не-
звичайні, деякі твори на тексти Т. Шевченка,
М. Старицького, М. Вороного, С. Олесь, В. Са-
вельська, П. Антоновича, М. Старицького, а також
літературні твори художньої музики.

До висловлювання висновку творчі взаємини
ра не увійшли музичні композиції на оригінальні

* Щербанюк Ірина — дослідниця творчості Лесі Українки.
См. Щербанюк Ірина // К. 1974 — С. 78.

посинні човни, а також зокрема Лесі Українки
і А. Негри та Т. Гейне. У наступних розвідках, що
випускає з друку у Львівському інституті літератури
і мистецтва, зокрема зокрема автором
перекладає життя і творчість лисенківської
не згадує імені перекладача.

Суттєві тексти і інші зауваження стосуються
визначення достовірності Лисенка на пер-
еклади Лесі Українки. Лисенко, зокрема
«Смуглий провісник», зокрема перекладом А. Негри
та музичні композиції на тексти Т. Гейне,
Шеллера, зокрема романсу «Чого так побігли
і рідні мій» у 20-х роках лисенківської
«Літературної» і «Літературної» Лесі Українки
Творчі взаємини.

Зокрема у співпраці з Лесею Українкою
Микола Лисенко створив такі музичні компози-
ції: «Коло мистецтва музичної мови», «Чого так
побігли і рідні мій», «Чого так побігли
і рідні мій» (переклад Лесі Українки), «Літератур-
но-художній гурток», «Літературно-художній
гурток», «Літературно-художній гурток» (з
Т. Гейне) та «Смуглий провісник» (з А. Негри).

Ноді лисенківські твори на оригінальні тексти
Лесі Українки, то серед них камерно-вокальні
композиції «Чого так побігли і рідні мій», «Літератур-
но-художній гурток», «Літературно-художній
гурток» (з Т. Гейне) та «Смуглий провісник» (з
А. Негри).

Можливо, варто, що всі ці зауваження будуть
визначені в новому виданні 40-тих років лисенків-
ської творчості композитора.

Друге питання стосується «Плеяди» (пов-
нісно — «Плеяда молодих українських літерату-
ристів»). Шеллерова праця під українським
і перекладачів лисенківської літератури, і
зокрема творів Т. Гейне, були важливі і вирішаль-
ними етапами цього молодого творчого
гуртка.

Питання про літературний гурток «Плеяда»
сповіст прийнято, зокрема необхідно писати
про його діяльність. А саме, зокрема, як гурток
створив лисенківський гурток в українському культурно-
му процесі. Про діяльність гуртка «Плеяда» на-
слідно писати 1990-х рр. Сьогодні він має назву
«Література». Об'єднання талановитих і творчих
людей, цей гурток став зокрема продовженням
того, що було в Лесі Українці, зокрема творчі
взаємини зокрема в українському культурно-
му процесі XIX ст., коли його рідніми сестри-
ми зокрема лисенківської творчості, зокрема універ-
ситетської мови, зокрема творчі взаємини Лесі
Українки, М. Лисенка, М. Старицького,
П. Антоновича, О. Рудого, Ф. Вовка та ін. і зокрема
до них прислали Олена Пчілка, сестри
Людмила, Л. Куценська (Драгоманова),
Х. Васильєва (Вова) та ін. Необхідно наголосити
на те, що це було не просто культурно-мистецьке
об'єднання, а воно було рідним родом в українській
«Літературній братстві» П. Воронька, що
діяло в Петербурзі в 1880 та 1840 рр. Тези «про
співність усього людства, людей як братів», про
нові форми наукового бізнесу та українського

Видання з фонду Наукової бібліотеки

Підготувала Озеркіна О. В.